

Prövningsnämnden — den nya skattedomstolen

Av länsassessor Jan Sundin

Under 1950-talet har som bekant företagits flera genomgripande förändringar i taxeringsprocessen. Såvitt angår regeringsrätten infördes år 1958 i taxeringsförordningen bestämmelser om begränsning av besvärsrätten. Vad angår kamrarrätten infördes år 1959 flera betydelsefulla stadganden, som syftade till att på olika sätt effektivisera processen i denna instans genom aktiv processledning, muntlig handläggning m m. Ännu mera genomgripande var de förändringar, som företogs med avseende å förfarandet i taxeringsnämnd och prövningsnämnd. Särskilt betydelsefulla torde förändringarna vara med avseende å processen i sistnämnda instans.

Alltsedan år 1812, då prövningsnämnden — den kallades då prövningskommitté — inrättades, till genomförandet av 1956 års taxeringsreform hade prövningsnämnden en egendomlig dubbelfunktion: den var på en gång besvärinstans med uppgift att taga ståndpunkt till besvär över taxeringsnämnds beslut och beskattnings-

nämnd eller rättare sagt beskattningsmyndighet med uppgift att granska och pröva alla taxeringar och — oberoende av om besvär från skattskyldig eller yrkande från det allmännas representant förelåg eller icke — meddela rättelser däri. Ursprungligen synes nämnden hava tillkommit av fiskaliska skäl: det ansågs tydligen, att taxeringsnämndernas verksamhet icke medförde de inkomster för det allmänna, som man önskade. Det fiskaliska inslaget i prövningsnämnden har också varit väl tillgodosett. Ända fram till år 1943 var landshövdingen ordförande i nämnden. Det allmännas intresse bevakades vidare av ett särskilt kronans ombud, nämligen landskamreraren; i vissa förordningar benämndes denne till och med kronoombud. Landskamreraren ägde närvara vid prövningsnämndens sammanträden med rätt att framställa yrkanden mot skattskyldiga. Ett annat fiskaliskt inslag var, att länsstyrelsen årligen utsåg ledamöter i prövningsnämnden.

År 1943 genomfördes vissa ändringar i

-
- ler förfrågningar hos dessa ombesörjas i den mån detta kan ske muntligen av Ko men eljest av To. I senare fallet bör Ko ha upprättat förslag till skrivelse.
 5. Förfrågningar hos eller underrättelser till andra taxeringsnämnder böra iordningställas av Ko och överlämnas till To för vidare åtgärd.
 6. För bestämmande av ortsavdrag erfor-

- derliga anteckningar göras av Ko jämväl å de deklamationer, som enligt punkt 2 ovan av Ko överlämnas till To.
7. Ko utskriver och överlämnar till To anmaningar att avgiva deklamation, sedan To i inkomstlängden utmärkt de skattskyldiga, som skola anmanas.
8. Vid fördelning av på taxeringsdistriktet belöpande taxeringsarvode beaktas sålunda gjord arbetsfördelning.

processen vid prövningsnämnden. Bestämelsen om att landshövdingen skulle vara ordförande i nämnden upphävdes. Landshövdingarna ansågs som regel icke äga tillräcklig erfarenhet av skattelagarna och deras tillämpning. Vidare ansågs landshövdingarnas tid ej medgiva ett mera ingående deltagande i prövningsnämndsarbetet. Undan för undan hade för övrigt en förskjutning ägt rum så att det närmaste ansvaret för arbetet inom nämnden alltmera överflyttats å det allmännas representant, landskamreraren.

I stället för landshövdingen skulle enligt 1943 års reform landskamreraren vara ordförande i prövningsnämnden. Eftersom denne icke på en gång kunde fungera som representant för det allmänna med skyldighet att framställa yrkanden mot de skattskyldiga och som opartisk ordförande, befriades han från förstnämnda åligganden. Dessa överflyttades i stället å en landskamreraren underställd befattningshavare, taxeringsintendenten. Samtidigt härmed inrättades å länsstyrelserna särskilda taxeringssektioner, vilka under ledning av taxeringsintendenten skulle övertaga landskamrerarnas fiskalska uppgifter enligt taxeringsförfattningarna.

Mot den före 1956 års taxeringsreform gällande ordningen riktades i olika sammanhang kritik. På grund av deklarationsmaterialets ansvällning hade prövningsnämndernas granskningsskyldighet och initiativrätt de facto förlorat nästan all betydelse. Även om så var förhållandet, kunde prövningsnämndens dubbelfunktion av på en gång dömande och granskande organ lätt leda till den uppfattningen, att prövningsnämnden var så nära knuten till taxeringsnämnderna — prövningsnämndens arbete kunde betraktas

som en fortsättning av det arbete, som utförts hos taxeringsnämnderna — att man icke gärna kunde vänta sig ett opartiskt bedömande av taxeringsnämndernas beslut. Vidare kunde man hänvisa till taxeringsintendentens närvaro vid prövningsnämndens sammanträden: det måste te sig som ett obehörigt gynnande av det allmännas representant, att denne hade tillfälle att i den skattskyldiges frånvaro genom muntlig utveckling av sin talan påverka prövningsnämnden. Landskamrerarens chefsskap över taxeringsintendenten kunde vidare lätt medföra, att taxeringsintendentens opartiskhet och obundenhet sattes i fråga. En omständighet, som kunde inverka på förtroendet för prövningsnämndernas självständighet, var att nämnden till stor del utgjordes av personer, som samtidigt voro ledamöter i taxeringsnämnd. Man hänvisade stundom också till mängden av ärenden, som prövningsnämnden hade att avgöra, och menade, att handläggningen där med nödvändighet måste bli mycket summarisk. Slutligen ansågs det principiellt olämpligt, att beredandet av ärendena hos prövningsnämnden — den dömande instansen — ägde rum hos den ena parten i processen; detta arbete utfördes nämligen å taxeringssektionerna.

På olika sätt har man i 1956 års taxeringsförordning sökt komma till rätta med dessa missförhållanden. Den viktigaste förändringen torde vara att prövningsnämndens granskningsskyldighet och initiativrätt borttagits; man har renodlat prövningsnämnden till att bli en besvärsprovande instans, en skattedomstol, med uppgift att avgöra tvister, som dit hänskjutas av part — även detta uttryck är nytt — i en taxeringsprocess. Vidare har man infört bestämmelser, som i prin-

cip innebära, att taxeringsintendenten icke äger närvara vid prövningsnämndens sammanträden. Slutligen har man — i avsikt att få till stånd en åtskillnad mellan prövningsnämndens och taxeringssektionens verksamhet — inrättat ett särskilt kansli för prövningsnämnden med uppgift att handhava det förberedande och expeditiöna arbetet hos prövningsnämnden. Även på annat sätt har man sökt uppnå en mer domstolsmässig behandling redan i andra instans med två parter och med lika möjligheter för parterna att hävda sina synpunkter. Man har sökt vinna garantier — har det sagts — för en sakkunnig och objektiv prövning av taxeringsmålen hos prövningsnämnden.

Efter genomförandet av 1956 års taxeringsreform är antalet instanser i taxeringsprocessen liksom tidigare fyra. Av dessa är emellertid numera tre besvärprövande instanser eller med andra ord skattedomstolar.

Det kan vara befogat att ställa frågan, om förfarandet i prövningsnämnden numera är sådant, att man kan säga, att taxeringsmålen där underkastas en sakkunnig och objektiv granskning. När det gäller att besvara detta spörsmål, torde man väl inledningsvis kunna utgå från att det är önskvärt, att förfarandet i prövningsnämnden åtminstone i någon mån överensstämmer med förfarandet i kammarrätten.

Beträffande kammarrättens organisation, indelning av divisioner, domförhet m m kan hänvisas till assessorn Bertil Wennergrens uppsats i Svensk Skatte-tidning 1960 sid. 87 o. f. Här skall tilläggas endast följande. Varje föredragande har alltid ett större eller mindre "lager" av obehandlade mål, vilket gör det möjligt för denne att i stort sett efter

eget gottfinnande utvälja mål för föredragning. På grund härav kan en föredragande ägna mera tid till inläsning av svårare mål. Stundom erhåller föredragande partiell tjänstledighet för beredande av mål av vidlyftig eller invecklad beskaffenhet.

Å varje division inom kammarrätten torde varje sessionsdag föredragas i medeltal ungefär tio mål; antalet mål, som föredragas årligen å varje division, torde uppgå till något mer än 1000. Av dessa äro åtskilliga s. k. följdsmål eller deserta mål, som icke kräver nämnvärd tid för beredning och föredragning.

Sedan visst mål föredragits och beslut om utgången fattats, skall en ledamot kontrolläsa handlingarna i målet.

Jämlikt 23 § kammarrättsstadgan har kammarrätten att verka för att utredningen i mål och ärenden, underkastade dess prövning, blir så fullständig som med hänsyn till deras beskaffenhet erfordras. Kammarrätten äger därvid självantalt om bevisning. Detta innebär, att kammarrätten är skyldig att utöva en processledande verksamhet. Under senare år torde denna verksamhet hava blivit alltmer omfattande. Ofta inhämtas yttrande från part, därvid kammarrätten i kommunikationsskrivelsen angiver, i vilka hänseenden den önskar klarläggande besked. Stundom beredes den skattskyldige tillfälle att taga del av handlingarna ävensom av föredragandens promemoria i målet.

I prövningsnämnden är landskamreren ordförande. Nämnden skall vidare bestå av ytterligare minst fyra och högst åtta ledamöter ävensom av suppleanter. Av ledamöterna och suppleanterna få icke mer än två samtidigt vara ledamöter eller suppleanter i taxeringsnämnd.

Såsom redan tidigare omtalats utföres

det förberedande och expeditionella arbetet hos prövningsnämnden å ett särskilt så kallat prövningsnämndskansli. Å kansliet, som tillhör länsstyrelsens kameralsektion, diarieföras besvären; vidare sker genom kansliets försorg komplettering av besvären med deklarationer och erforderliga längdutdrag ävensom utremittering av akterna till taxeringsnämndsordförande och taxeringsintendent. Referats — och beslutsskrivning äger också rum å prövningsnämndens kansli; där ordnas vidare materialet för prövningsnämndens handläggning m m. Kansliet förestås av en länsassessor, som till hjälp med referats — och beslutsskrivningen har biträden i landskanslists ställning; i vissa län finnas dessutom länsnotarier å kansliet. För diarieföring, skriv- och arkivarbete m m finnes biträdespersonal.

Prövningsnämndens arbetsperiod sträcker sig från den 15 augusti under taxeringsåret till den 30 juni året därefter. Eftersom viss tid åtgår för komplettering av besvären, för inhämtande av yttranden över desamma m m, kan man i regel icke räkna med att ha det första sammanträdet förrän tidigast i mitten av september. Under arbetsperioden kan prövningsnämnden därefter räkna med att ha ett eller flera sammanträden i månaden. Arbetsperioden är dock — såsom framgår av det sagda — under alla förhållanden begränsad till ungefär 10 månader.

Antalet besvärsmål till prövningsnämnderna varierar starkt inom de olika länen. I ett 10-tal län torde antalet överstiga 4.000 per år. Antalet beräknas stiga icke oväsentligt efter den nyligen genomförda upprustningen av taxeringssektionerna.

Av besvärsmålen utgöras en större eller mindre del av så kallade enmansmål, d v s mål, vilka kunna avgöras av ordföranden

ensam enligt 87 § taxeringsförordningen. Till övervägande del äro dessa mål av mycket enkel beskaffenhet. Någon egentlig tvist mellan parterna föreligger icke. Även om målen äro enkla, är dock därmed icke sagt, att målen kunna avgöras utan prövning. Taxeringsförordningen bygger nämligen som bekant på den principen, att parterna icke skola äga disponera över processföremålet. Härav följer, att prövningsnämnden — eller i dessa fall landskamreraren — är skyldig att pröva om en ändring är befogad, även om parterna äro helt ense.

Bortser man emellertid från enmansmålen, kan man konstatera, att prövningsnämnderna i de större länen har att avgöra 1.000-tals mål på 10 månader. Ofta förekomma vid ett sammanträde — som brukar pågå två dagar — 400 mål eller mer till avgörande.

I gällande författningar saknas detaljerade föreskrifter om förfarandet i prövningsnämnd. Såsom redan tidigare sagts utföres allt förberedande arbete å prövningsnämndens kansli. Ansvar för referats- och beslutsskrivningen liksom för all kommunikering av yttranden eller andra inlagor åvilar därvid länsassessorn. För undvikande av dubbelarbete förekommer i betydande omfattning, att icke blott referaten (föredragningspromemoriorna) utan även prövningsnämndens beslut utskrivs i förväg, så snart taxeringsintendentens yttrande inkommit till prövningsnämnden. Protokollen — i vilka sålunda besluten äro intagna — pläga dupliceras. I god tid före varje sammanträde översändes till nämndens ledamöter avskrift av protokollen.

Beträffande förfarandet vid prövningsnämndens sammanträden framgår av 78 § taxeringsförordningen, att ordföranden

är föredragande i nämnden, där icke annan föredragande av länsstyrelsen utsetts. Huru föredragningen skall ske, framgår icke av författningsbestämmelserna. Jämlikt 47 § andra stycket taxeringskungörelsen skola dock handlingarna i mål eller ärende, där så anses erforderligt, före sammanträdet granskas av ledamot av nämnden med fördelning mellan ledamöterna enligt av nämnden fastställda grunder.

Under förarbetena till taxeringsförordningen diskuterades frågan om förfarandet i någon mån. 1950 års skattelagssakkunniga (SOU 1954:24) ansågo sig kunna föreslå viss förenkling av handlingningen av prövningsnämndsärendena utan risk för att prövningen äventyrades (sid. 143 o. f.). Det kunde ifrågasättas — uttalade de sakkunniga — om granskning av besvärakter från ledamöternas sida var nödvändig. Den föredragning, som skedde genom ordförandens försorg, kunde — fortsatte de sakkunniga — förutsättas vara av sådan beskaffenhet, att någon regelbunden granskning icke var erforderlig. Vidare borde upprättandet av föredragningspromemorior kunna avsevärt begränsas. Med nuvarande organisation av prövningsnämnderna — så föllo de sakkunnigas ord — torde ledamöterna förvärva sådan rutin, att det stora flertalet mål kunde prövas på muntlig föredragning.

1955 års taxeringssakkunniga (SOU 1955:51) hade i stort sett samma uppfattning som de skattelagssakkunniga. Den muntliga föredragningen med stöd av promemoriorna borde i och för sig vara tillräcklig (sid. 152). Emellertid borde möjlighet föreligga för ordföranden att förordna om förgranskning av besvärakterna, i den mån han funne detta lämpligt.

Det borde dock — sade de sakkunniga — framhållas, att en dylik inläsning av handlingarna på förhand inte finge ersätta den muntliga föredragning, som skulle vara nämndens arbetsform.

I 1956 års proposition (nr 150) anslöt sig departementschefen i huvudsak till de taxeringssakkunnigas förslag. Departementschefen yttrade därvid (sid. 255):

”När de sakkunniga förordat att förgranskning inte skall vara obligatorisk, har emellertid syftet varit att vinna garanti för att en verklig föredragning av målen äger rum i nämnden. Att så sker är även enligt min mening angeläget. Eljest skulle ju förhållandet bli det, att det reella avgörandet träffades av ordföranden och den ledamot som läst målet. En sådan ordning, som ingalunda kan vara ägnad att befärma lekmanaledamöternas inflytande, synes icke godtagbar. Regeln bör vara att i möjligaste mån såväl föredragning som förgranskning äger rum.”

Lagstiftaren har alltså mycket eftertryckligt understrukit vikten av att föredragning av mål i prövningsnämnden verkligen äger rum.

Av de återgivna uttalandena framgår, att det är erforderligt, att målen före sammanträdena läsas in av föredraganden. Lagstiftaren torde därvid hava förutsatt, att inläsning skall ske från akterna och icke ur föredragningspromemoriorna, vilka ofta äro mycket knapphändiga. Om ordföranden själv föredrager målen — detta torde i icke ringa omfattning förekomma — är denne således nödsakad att läsa akterna. Sker föredragningen av annan — i regel blir det då fråga om prövningsnämndsassessorn — skall denne läsa in målen. I så fall torde det icke krävas, att även ordföranden läser akterna, varken före eller efter sammanträdet.

Av en föredragande i prövningsnämnden i ett större län kräves sålunda, att denne varje månad läser in kanske 500 mål. För att kunna prestera en föredragning, som på en gång tillgodoser kravet på snabbhet och fullständighet, kräves naturligen, att han har några kortfattade anteckningar i promemorieform för varje mål. På grund av arbetsrutinen — tillströmningen av mål från taxeringssektionen sker förhållandevis jämnt under nämndens korta arbetsperiod och oftast har prövningsnämnden icke något "lager" av färdiga mål — äro akterna i berett skick tillgängliga för inläsning under en mycket begränsad tid före varje sammanträde. Det torde vara uppenbart, att det ställer sig svårt för föredraganden att nämnvärt fördjupa sig i varje mål. Vidare måste man beakta, att — när fråga är om föredragning av ordföranden — denne har åtskilliga andra tidskrävande arbetsuppgifter än prövningsnämndsarbetet.

När det sedan gäller föredragningen inför nämnden måste man till en början förutsätta, att lagstiftaren utgått från att viss diskussion skall äga rum efter föredragningen av åtminstone vissa svårare mål. Med hänsyn härtill måste den effektiva tid, som kan anslås till föredragning av varje mål, med nödvändighet bli mycket begränsad. Ätminstone gäller detta, om fråga är att föredraga 500 mål å två sammanträdesdagar; någon mera utförlig föredragning — liknande den som förekommer i kammarrätten — kan i vart fall icke ske.

Av ovan återgivna uttalanden ur förarbetena till taxeringsförordningen får man den uppfattningen, att lekmännen i prövningsnämnden skulle besitta en alldeles ovanlig förmåga att enbart på grund av muntlig föredragning uppfatta det rele-

vanta i ett mål. Jag har svårt att föreställa mig, att alla, som ha någon erfarenhet av prövningsnämndsarbete, äro villiga att oförbehållsamt instämma häri. Under alla förhållanden hyste beskattningsorganisationssakkunniga i sitt betänkande (SOU 1942:49) en annan uppfattning rörande denna fråga. Dessa sakkunniga yttrade följande (sid. 182):

"Vad särskilt angår föredragningen måste beaktas de svårigheter, som därvid städse uppstå, då fråga är om föredragning inför lekmannaelement. För den, som icke äger långvarig vana att enbart å muntlig föredragning uppfatta det relevanta i ett mål och att uteslutande med ledning därav träffa sitt avgörande, erbjuder nämligen den muntliga föredragningen stora svårigheter. Alldeles särskilt gäller detta kanske skattemålen med de invecklade beräkningsgrunder, varom däri ofta är fråga, och den myckenhet siffermaterial, som likaledes ofta måste däri överblickas. Även med en skicklig och rutinerad föredragande i prövningsnämnden måste resultatet för närvarande bli, att prövningsnämndens ledamöter, eller åtminstone många av dem, komma att biträda förslag, om vilkas verkliga innebörd de sakna tillräcklig kännedom. Under sådana förhållanden blir lekmannainslaget i prövningsnämnden ganska ringa; det blir här, som så ofta eljest i fråga om bestämmelserna rörande beskattningsnämnderna, en lagföreskrift, som inger föreställningar, som icke motsvaras av verkligheten."

Jag tror, att åtskilliga med erfarenhet från prövningsnämndsarbete äro villiga att instämma i dessa uttalanden.

Av vad ovan anförts torde framgå, att behandlingen av taxeringsmålen i prövningsnämnden i viss utsträckning måste bli beroende av det intresse och den om-

sorg, som nedläggas å målen av prövningsnämndsassessorerna. I motsats till landskamreraren kan nämligen denne koncentrera sitt huvudsakliga arbete på taxeringsmålen. Assessorerna besitter emellertid icke samma erfarenhet av taxerings- och andra skattefrågor som en landskamrerare eller taxeringsintendent. Ofta har assessorerna, innan han erhållit sin tjänst å prövningsnämndens kansli, varit verksam å taxeringssektionen. Är så förhållandet, kan det ej sällan för honom te sig betänkligt, om han ifrågasätter riktigheten av en uppfattning, som i ett mål uttalas av hans forne chef. Med hänsyn härtill torde assessorernas möjligheter att påverka målens bedömning ofta vara begränsade.

Vad angår landskamreraren är det uppenbart, att den prövning, denne ägnar varje mål, är beroende av hans intresse för skattefrågor och av den tid, som står honom till buds för studium av målen. Saknar han intresse för skattespörsmål, är det sannolikt, att han i regel förlitar sig — utan omsorgsfullare prövning — på att den uppfattning, som uttalats av vederbörande taxeringsintendent, är riktig. Men även om landskamrerarens intresse för skattefrågor är betydande, är det uppenbart, att han på grund av tidsnöd ofta icke hinner fördjupa sig i alla mål. Ätminstone gäller detta landskamrerarna i de större länen.

Vad slutligen angår lekmännen i prövningsnämnden kan man erinra om den i 12 § taxeringsförordningen meddelade bestämmelsen, enligt vilken av ledamöter och suppleanter i prövningsnämnden icke fler än två samtidigt må vara ledamöter eller suppleanter i taxeringsnämnd. Av författningstexten och av förarbetena framgår, att av hela antalet ledamöter och suppleanter i nämnden endast två få inne-

hava uppdrag som ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd. I följd härav kan det någon gång inträffa, att utom ordföranden ingen ledamot besitter någon djupare erfarenhet av skattespörsmål. Även om detta ytterst sällan inträffar och även om man måste erkänna, att prövningsnämndsledamöterna ofta hava en avsevärd erfarenhet rörande skattefrågor, kan man icke förneka, att det ej sällan inträffar, att ledamöter biträda förslag, om vilkas innebörd de sakna tillräcklig kännedom. Lekmannaledamöternas möjligheter att påverka bedömandet i prövningsnämnden måste därför vara begränsade.

Under förarbetena till taxeringsförordningen erinrades om nödvändigheten av en aktiv processledning från prövningsnämndens sida. I detta hänseende framhöllo de taxeringssakkunniga (SOU 1955: 51 sid. 153):

”Från prövningsnämndens sida bör emellertid utövas en aktiv processledning. Främst kommer detta att vara en uppgift för nämndens ordförande. Häri ligger att nämnden har att tillse att utredningen i målet är tillfredsställande och, om brister härutinnan anses föreligga, sörja för dessas avhjälpande. I sådant avseende kan ifrågakomma inhämtande av upplysningar i vissa angivna punkter, kommunikation av yttranden och inlagor med parterna, föranstaltande om muntlig förhandling o s v. I denna verksamhet, som bör ägarum genom prövningsnämndens kansli, bör ordföranden ha befogenhet att handla å nämndens vägnar. Givetvis skall detta icke utesluta att prövningsnämnden som sådan, när den så finner erforderligt, kan bordlägga ett ärende och besluta om infordrande av ytterligare utredning i en eller annan form.”

Såsom tidigare anförts, äro akterna i

berett skick tillgängliga för inläsning under en mycket begränsad tid före varje sammanträde. Att under sådana förhållanden medhinna att utöva en aktiv processledning ställer sig förvisso ganska svårt, åtminstone för ordföranden i en prövningsnämnd i ett större län.

Av det anförda torde framgå, att handläggningen av målen i prövningsnämnden i vart fall icke blir lika omsorgsfull som handläggningen i kammarrätten. Såsom förhållandena utvecklats sig — med för varje år ökat antal besvärsmål och ofta mycket komplicerad skattelagstiftning — måste man tyvärr konstatera, att prövningen av målen i prövningsnämnden med nuvarande organisation icke sker med önskvärd grundlighet.

Mot det anförda kan man invänta, att målen i prövningsnämnden i de flesta fall äro av enklare beskaffenhet än målen i kammarrätten. Detta kan icke bestridas, även om man icke heller kan bortse från att åtskilliga mål — s k följdsmål och andra — i kammarrätten äro mycket enkla. Under alla förhållanden torde dock en avsevärd del av de hos prövningsnämnderna handlagda målen vara av sådan beskaffenhet, att det vore önskvärt, om prövningen vore något mer omsorgsfull än som ofta torde vara fallet. I synnerhet efter införandet av fullföljdsbegränsningen till regeringsrätten torde detta önskemål för tjäna ökat beaktande.

Till försvar för det nu rådande systemet åberopas stundom, att de flesta mål, som handläggas av prövningsnämnd, gälla uppskattningsfrågor av enklare beskaffenhet. Man synes mena, att den uppfattning, som uttalats av det allmännas representant i dessa frågor, i de flesta fall är så sakligt grundad, att någon omsorgsfullare prövning från prövningsnämndens

sida icke är erforderlig. Man hänvisar även till det förhållandet, att överinstanserna endast sällan ändra på prövningsnämndens beslut i uppskattningsfrågor. Sker någon gång ändring i en dylik fråga, är man vidare ofta benägen att säga, att ändringen var omotiverad och "onödig".

Synpunkter av denna art äro knappast förtjänta av bemötande.

Innan 1956 års taxeringsform genomfördes, mötte man ej sällan hos allmänheten den uppfattningen, att taxeringsintendenten hade ett avgörande inflytande å prövningsnämndens beslut; stundom trodde man, att taxeringsintendenten ensam bestämde i nämnden. Till denna uppfattning bidrog utan tvekan det förhållandet, att taxeringsintendenten var närvarande vid nämndens sammanträden. Även den tidigare ofta tillämpade utformningen av prövningsnämndens protokoll — som beslut angavs allenast att prövningsnämnden beslutade i enlighet med taxeringsintendentens hemställan eller något liknande — torde hava medverkat till nyssnämnda uppfattning. Oaktat förhållandena i båda dessa hänseenden numera ändrats, har man svårt att komma ifrån att taxeringsintendenten fortfarande har ett starkt inflytande å utgången av ett mål i prövningsnämnden. Även om man så att säga "kört ut" taxeringsintendenten från prövningsnämndens sessioner, svävar hans ande fortfarande i sessionsrummet. Lagstiftarens syfte med reformen — att i rättssäkerhetens intresse uppnå garantier för en objektiv och sakkunnig prövning av målen redan i andra instans — kan icke sägas hava blivit uppnått. Man nödgas i viss mån i likhet med beskattningsorganisationssakkunniga tala om lagföreskrifter, som ingiva föreställningar, som icke motsvaras av verkligheten.